

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

74.

K U R Y E R L I T E W S K I.

G A Z E T A U R Z E D O W A.

Вильна. Вторникъ. 14-го Сентября — 1837 — Wilno. Wtorek. 14-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

В и л ь н а.

4-го текущего мѣсяца было публичное испытаніе воспитанниковъ въ Виленскомъ Благородномъ Пансіонѣ. При этомъ присутствовали многіе изъ первѣйшихъ лицъ духовныхъ, военныхъ и гражданскихъ, также нѣкоторые родители воспитанниковъ. Его Сіятельство, Виленскій Военный Губернаторъ, Князь Николай Андреевичъ Долгоруковъ прибылъ въ 7 часовъ вечера. Во время испытанія по билетамъ, нѣкоторые изъ посѣтителей, желая удостовѣриться въ познаніяхъ воспитанниковъ, предлагали имъ вопросы, и отвѣты найдены были вообще весьма удовлетворительными. Послѣ экзамена прочитаны были списки воспитанниковъ, назначенныхъ къ переводу въ высшіе классы и удостоенныхъ наградъ за отличные успѣхи въ наукахъ и благонравіе. Князь Николай Андреевичъ благоволилъ самъ раздать награды воспитанникамъ, а тѣмъ изъ нихъ, которые въ особенности передъ прочими отличались своими успѣхами, удостоилъ сдѣлать еще и отъ себя особенные подарки. Послѣ экзамена посѣтители осматривали рисунки, чертежи и карты, дѣланные воспитанниками Пансіона. Потомъ Его Сіятельство, въ сопровожденіи всѣхъ бывшихъ на экзаменѣ, изволилъ осматривать въ подробности пансіонъ; чистота, порядокъ и прекрасное устройство этого заведенія заслужили самый лестный отзывъ. За ужиномъ воспитанниковъ, гдѣ присутствовали также Г. Военный Губернаторъ и большая часть бывшихъ на экзаменѣ посѣтителей и посѣтительницъ, провозглашенъ былъ тостъ за здравіе Государя Императора: единодушное троекратное ура питомцевъ, было изъясненіемъ истиннаго восторга и отголоскомъ сладостныхъ воспоминаній, оставленныхъ въ юныхъ душахъ ихъ недавнимъ посѣщеніемъ этого заведенія Его Императорскимъ Величествомъ. Послѣ провозглашенъ былъ тостъ за здоровье Его Сіятельства Князя Николая Андреевича и Его Высокопревосходительства Сергѣя-Семеновича Уварова, Министра Народнаго Просвѣщенія, также сопровождаемые громкими и единодушными ура воспитанниковъ.

Списокъ воспитанниковъ Виленскаго Благороднаго Пансіона, награжденныхъ на публичномъ экзаменѣ за отличные успѣхи въ наукахъ и примѣрное поведеніе.

Серебряною медалью:

VII Класа: Осипъ Медекша.

К н и г а м и:

VI Класа: Иванъ Климицкій.

Людвигъ Пломинскій.

Казиміръ Пашковскій.

V Класа: Наполеонъ Юндзилъ.

Евгеній Лойба.

Валеріанъ Величко.

Валеріанъ Одынецъ.

IV Класа: Эдуардъ Прозоръ.

Романъ Поплавскій.

Доминикъ Паракка.

III Класа: Михаилъ Сикстель.

ВІАДОМОСТІ КРАЈОВЕ.

В и л ь н о.

Дня 4-го бѣжущаго мѣсяца odbył się publiczny examen uczniów w Wileńskim Pensyonie Szlacheckim. Wiele było na nim obecnych z pierwszych osób duchownych, wojskowych i cywilnych; tudzież niektórzy rodzice wychowanców. Jaśnie Oświecony, Wileński Wojenny Gubernator, Xiążę Nikołaj Andrzejewicz Dołgorukow przybył o godzinie siódmej wieczorem. W czasie egzaminu podług biletów, niektórzy z gości, chcąc się przekonać o postępach nauk wychowanców, zadawali im pytania, a odpowiedzi były nader zadowalające. Po egzaminie przeczytano imiona wychowanców, przeznaczonych do klas wyższych, i uznanych godnymi nagród za dobre postępy w naukach i obyczajność. Xiążę Nikołaj Andrzejewicz raczył sam rozdawać nagrody wychowancom, a tym z nich, którzy się szczególnie odznaczyli w swoich postępach, raczył jeszcze od siebie uczynić osobne podarki. Po egzaminie, Goście przeglądali rysunki topograficzne i mapy, przez wychowanców Pensyonu robione. Potém Jaśnie Oświecony Xiążę, w towarzystwie wszystkich, którzy byli na egzaminie, raczył szczegółowie oglądać Pensyon: czystość, orządek i dobre urządzenie tego zakładu, założyły na pchwałę naysłubniejszą. Podczas wieczery wychowanców, przy której był także obecnym Xiążę Wojenny Gubernator i większa część obecnych na egzaminie gości poci boje, wniesiony był toast zdrowia Najsławniejszego Cesarza Jego Mości: jednomyślne trzykrotne ура wychowanców, było wynurzeniem prawdziwego uniesienia i odgłosem słodkich pamiątek, zostawionych w młodych ich duszach przez niedawne odwiedzenie tego zakładu przez Najsławniejszego Cesarza Jego Mości. Potém wniesione były toasty za zdrowie Jaśnie Oświeconego Xięcia Nikołaja Andrzejewicza, Jaśnie Wielmożnego Sergiusza Symeonowicza Uwarowa, Ministra Narodowego Oświecenia, także towarzyszone hucznymi i jednogłośnemi okrzykami, ура, wychowanców.

Imiona wychowanców Wileńskiego Pensyonu Szlacheckiego, którzy otrzymali nagrody na egzaminie publicznym za odznaczające się postępy w naukach i wzorowe prowadzenie się:

Medalem srebrnym:

Klasy VII. Józef Medeksza.

K s i ą ż k a m i:

Klasy VI. Jan Klimczycki.

Ludwik Płoszyński.

Kazimierz Paszkowski.

Klasy V. Napoleon Jundziłł.

Eugeniusz Łoyba.

Waleryan Wieliczko.

Waleryan Odyniec.

Klasy IV. Edward Prozor.

Roman Popławski.

Dominik Parakka.

Klasy III. Michał Sykstol.

Адамъ Бронскій.
Григорій Мошковъ.
Артуръ Мостовскій.
Станиславъ Сенкевичъ.
Иванъ Куткинъ.

II Класса: Константинъ Заблѣцкій.
Эдуардъ Роникеръ.
Юлій Бородичъ.

I Класса: Александръ Антроповъ.
Осипъ Пизани.
Адольфъ Куликовскій.

Похвальными листами:

V Класса: Болеславъ Оскерко.

IV Класса: Викторъ Валицкій.
Казиміръ Юндзиль.

Изъ числа сихъ воспитанниковъ особенно отличившіеся передъ прогнми, и которые удостоились получить сверхъ того отъ Его Сіятельства Дня-зя Николая Андреевича особенные подарки:

VI Класса Иванъ Климчицкій.

V Класса Наполеонъ Юндзиль.

IV Класса: Эдуардъ Прозоръ.

Романъ Поплавскій.

Доминикъ Паракка.

Санктпетербургъ. 31-го Августа.

1837-й годъ для жителей Воронежа останется незабвеннымъ. Послѣ радости видѣть въ стѣнахъ нашихъ Надежду Отечества, Наслѣдника Цесаревича, мы удостоились узрѣть Августѣйшую Его Родительницу, и Великую Княжну **МАРІЮ НИКОЛАЕВНУ**. 13-го Августа въ 5 часовъ по полудни Ея Императорское Величество встрѣчена была здѣсь колокольнымъ звономъ и радостными восклицаніями народа. Государыня прошла прямо къ мощамъ Святителя Митрофана, гдѣ ожидали Ея Величество у Собора Архіепископъ Антоній и все Духовенство; по выслушаніи молебна Ея Императорское Величество и Ея Императорское Высочество съ колѣнопреклоненіемъ изволили прикладываться къ Иконѣ Божіей Матери Одигитріи и къ мощамъ Угодника. При семъ Высокопреосвященный *Антоній* имѣлъ счастье поднести Высокимъ Путешественницамъ Иконы съ ликами Святителя Митрофана и соименныхъ Имъ Ангеловъ и былъ приглашенъ въ квартиру Ея Величества, гдѣ почтенный Архипастырь удостоился получить Всемилоостивѣйше пожалованный ему для пошени на кlobуку алмазный крестъ при весьма лестномъ рескриптѣ. Въ 9 часовъ вечера Ея Императорское Величество вмѣстѣ съ Великою Княжною **МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ**, въ сопровожденіи одного только Министра Императорскаго Двора, движима любовію къ благочестію, неожиданно для всѣхъ изволила опять прѣхать въ Монастырь, и при безмолвномъ уединеніи, изливала благоговѣйныя свои чувства въ молитвахъ ко Всевышнему и Угоднику Митрофану.

14-го числа въ 11 часовъ утра Ея Императорское Величество, въ сопровожденіи всѣхъ спутствующихъ Ей особъ, изволила слушать Божественную Литургію, послѣ которой опять, какъ благочестивѣйшая изъ Царицъ, прикладывалась съ колѣнопреклоненіемъ къ Святимъ Мощамъ, и собственными руками возложила на оныя отъ своего узда въ покрывало изъ драгоцѣнной парчи; а Ея Императорское Высочество, у подножія Святительской раки, также собственными руками изволила посѣять своихъ трудовъ отличный коверъ. По возвращеніи въ квартиру, Ея Величеству представлялись нѣкоторыя дамы, старшіе Военные и Гражданскіе Чиновники, Предводители Дворянства всей Губерніи и Почетное купечество, отъ коего Ея Императорское Величество Сама изволила принять хлѣбъ и соль. При чемъ Ея Величество удостоила всѣхъ допустить къ рукамъ и благосклонно разговаривала со всѣми. Тогдашн числа приглашены были къ столу Ея Величества: Архіепископъ *Антоній*, Военный Губернаторъ Генераль-Маіоръ *Лодыгинъ* съ супругою своею, Губернскій Предводитель Дворянства Кэммергеръ *Тулиновъ* съ братомъ и двумя сестрами, Генераль-Маіоры: *Ушаковъ* и *Маринъ*. Въ 8 часовъ вечера Ея Величество изволила слушать въ Монастырѣ Святителя Митрофана всенощное бдѣніе и въ положенное время приняла отъ Высокопреосвященнаго *Антонія* помазаніе освященнымъ елеемъ.

Отъѣздъ Ея Императорскаго Величества былъ отсроченъ на одинъ день, и жители имѣли еще радость видѣть Державныхъ Гостей. 15 Августа, отслушавъ въ Монастырѣ Святителя Митрофана Литургію, и приложась къ Иконѣ Божіей Матери и къ мощамъ Чудотворца, Государыня Императрица изволила ѣздить по городу въ сопровожденіи Министра Императорскаго Двора и Военнаго Губернатора и у-

Adam Broński.
Jerzy Moszkow.
Artur Mostowski.
Stanisław Sieńkiewicz.
Jan Kutkin.

Klasy II. Konstanty Zabłocki.
Edward Roniker.
Julian Borodziez.

Klasy I. Alexander Antropow.
Józef Pizani.
Adolf Kulikowski.

Listami pochwalnemi.

Klasy V. Bolesław Oskierko.

Klasy IV. Wiktor Walicki.
Kazimierz Jundziłł.

Z liczby tych wychowawców szczególnie odznaczili się od innych, i oprócz tych nagród mieli szczególne otrzymać od Jasnie Oświeconego Xięcia Nikołaja Andrzejewicza osobne upominki:

Klasy VI. Jan Klimczycki.

Klasy V. Napoleon Jundziłł.

Klasy IV. Edward Prozor.

Roman Popławski.

Dominik Parakka.

Санкт-Петербургъ, дня 31-го Сierpnia.

Rok 1837 dla mieszkańców Woroneża zostanie niepokopnym. Po radości z oglądania w naszych murach Nadziei Ojczyzny, Następcy Cesarzewicza, byliśmy uszczęśliwieni widzeniem Najjaśniejszej Jego Matki i Wielkiej Xiężniczki **MARYI NIKOLAJEJ WNY**. Dnia 13 Sierpnia o godzinie 5 z południa, Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość spotkana tu była odgłosem dzwonów i radośnemi okrzykami ludu. Najjaśniejsza Pani przyjechała prosto do Relikwii Biskupa Mitrofana gdzie Cesarzowej Jej Mości oczekiwali przy Soborze Arcybiskup Antoni i całe Duchowieństwo; po wysłuchaniu modłów, Cesarzowa Jej Mość i Jej Cesarska Wysokość raczyły pokłękawszy oddać cześć obrazowi Najświętszej Panny Przewodniczki podróżnych i relikwii Świętego Przy tej okoliczności Najprzewielebniejszy Antoni miał szczęście ofiarować Wysokim Gościom Obrazy z wyobrażeniami Biskupa Mitrofana i Ich Patronów i był zaproszony do kwatery Najjaśniejszej Pani, gdzie szanowny Arcypasterz miał szczęście otrzymać Najłaskawie dany mu dla noszenia na klobuku krzyż dyamentowy przy nader chlubnym reskrypcie. O godzinie 9 wieczorem, Cesarzowa Jej Mość z Wielką Xiężniczką **MARYĄ NIKOLAJEJ WNA** w towarzystwie samego tylko Ministra Cesarzowskiego Dworu, powodowana gorącą pobożnością, niespodzianie raczyła znowu przyjechać do Monastéru i wśród głębokiej ciszy zasyłała pobożne swe uczucia w modłach do Najwyższego i do Świętego Mitrofana.

Dnia 14, o godzinie 11-tej przed południem, Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość, w towarzystwie wszystkich spółpodróżujących z nią osób, raczyła słuchać Mszy Świętej, po której znowu, jako Najprawowierniejsza z Monarchiń, oddała cześć Relikwii Świętym z przykleknieniem, i własnemi rękami włożyła na nie przesyłą gorliwą pobożność nakrycie z kosztownego złotogłowiu; a Jej Cesarska Wysokość, u podnoża truny Świętego, także własnemi rękami raczyła rozesać swej pracy piękny dywan. Za powrotem do kwatery, Najjaśniejszej Pani przedstawiały się niektóre damy, starsi Urzędnicy Wojskowi i Cywilni, Marszałkowie Dworzanstwa całej Gubernii i znakomitsi Kupcy, od których Cesarzowa Jej Mość raczyła Sama przyjąć chlebsól. Przy czém Najjaśniejsza Pani dozwoliła wszystkim ucałować rękę i łaskawie ze wszystkiemi rozmawiała. W tymże dniu zaproszeni byli wszyscy do stołu Cesarzowej Jej Mości: Arcybiskup Antoni, Gubernator Wojenny Jenerał-Major *Lodygin* ze swą małżonką, Gubernialny Marszałek Dworzanstwa, Szambelan *Tulinow* z bratem i dwiema siostrami, Jenerał-Majorowie: *Uszakow* i *Marin*. O godzinie 8 wieczorem, Cesarzowa Jej Mość raczyła słuchać w monastérze Biskupa Mitrofana całonocnego nabożeństwa i w przyzwoitym czasie przyjąć od Najprzewielebniejszego Antoniego pomazanie olejem świętym.

Wyjazd Cesarzowej Jej Mości odłożony został na dzień jeden, a mieszkańcy jeszcze się cieszyli z oglądania Najjaśniejszych Gości. 15-go Sierpnia, po wysłuchaniu w Monastérze Biskupa Mitrofana Mszy Świętej i oddaniu czci obrazowi Najświętszej Panny i relikwii Cudotwórcy, Cesarzowa Jej Mość raczyła przejeżdżać się po mieście w towarzystwie Ministra Cesarzowskiego Dworu i Wojennego Gubernatora, tudzież raczyła

достоила посѣтить женскій Монастырь, кельи Игуменни и монахинь. Потомъ изволила отправиться въ загородный Архіерейскій домъ, посѣтила тамошнюю церковь и прогуливалась по саду. Въ сей день приглашены были къ столу Военный Губернаторъ *Лодыгинъ* и Губернскій Предводитель Дворянства *Тулиновъ*.

Во все вечера пребыванія Ея Императорскаго Величества, улицы были великолепно освѣщены. Всякое минутное появленіе Государыни Императрицы и Великой Княжны на балконѣ или въ окошкѣ, ознаменовывалось громогласнымъ ура, знакомымъ для Нихъ Русскимъ привѣтомъ, провозглашающимъ вѣрность народъ къ Престолу и всему Царствующему Дому.

16-го числа, около 8 часовъ утра, Ея Императорское Величество и Ея Императорское Высочество отправляясь въ путь, допустили къ рукѣ всѣхъ Чиновниковъ, которые ожидали Ихъ на крыльцѣ и въ стѣняхъ квартиры; и со всею свитою въ дорожныхъ экипажахъ изволили заѣхать въ Соборъ Святаго Митрофана, гдѣ съ тѣмъ же назидательнымъ для вѣроподданныхъ чувствомъ, приложившись къ Иконѣ Божіей Матери и къ Святымъ мощамъ Угодника, и принявъ благословеніе отъ Воронежскаго Архiepiscopa, при колокольномъ звонѣ и при единодушномъ желаніи во множествѣ собравшагося народа Высокимъ Путешественницамъ здравія и благополучія, отправились въ предназначенный путь, оставивъ въ городѣ Воронежѣ на вѣки неизгладимые памятники своего милосердія значительнымъ пожертвованіемъ въ пользу Монастырей и бѣдныхъ.

Квартира Ея Величества и Ея Высочества со всею свитою Ихъ была въ домѣ, принадлежащемъ Губернскому Предводителю, Камергеру, и брату его Коллежскому Ассессору *Тулиновымъ*. При отъѣздѣ своемъ Государыня Императрица, лично областавъ все ихъ семейство, изволила пожаловать обимъ братьямъ по драгоценному алмазному перстню съ вензелемъ Ея Величества.

Излишнимъ считаемъ распространяться о восторгѣ народа: кто не знаетъ преданности Русскихъ къ Царскому Дому?

Санкт-Петербургъ, 6-го Сентября.

29-го Июля, Ея Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ изволилъ обозрѣвать въ Москвѣ, такъ называемую Матроскую Богатѣльню, Дома умалишенныхъ, Сиротскій Домъ, Солдатскую Богатѣльню, Страннопріимный домъ Графа *Шереметева* и водохранилище на Сухаревои башнѣ; послѣ того Ея Высочество почтилъ своимъ высокимъ посѣщеніемъ Преосвященнаго Митрополита Московскаго *Филарета*, съ которымъ имѣлъ продолжительную бесѣду. Въ половинѣ седьмого часа по полудни, Государь Великій Князь изволилъ отправиться съ своею свитою въ Подмосковное село Влажерское, въ 8-ми верстахъ отъ города, гдѣ владѣлецъ онаго, Князь *С. М. Голицынъ*, изготовилъ въ честь Августѣйшаго гостя праздникъ, на которомъ участвовали, кромѣ приглашенныхъ знатнѣйшихъ особъ обою пола, и жители Московскіе всѣхъ сословій, съѣхавшіеся сюда изъ всѣхъ концовъ столицы, и занимавшие все пространство обширнаго сада, великолепно иллюминированнаго; на возвышенномъ склонѣ противъ павильона, гдѣ помещался Государь Наслѣдникъ, и почетнѣйшіе гости, сожжены были богатый фейерверкъ. Послѣ роскошнаго ужина, Ея Высочество, отблагодаривъ радушнаго хозяина-вельможу, возвратился въ Москву къ 11-ти часамъ вечера.

30-го числа, Государь Наслѣдникъ, въ осьмомъ часу утра, выѣхалъ изъ Москвы для обозрѣнія двухъ примѣчательныхъ монастырей, близъ Москвы находящихся, Воскресенскаго и Савинскаго; проѣзжая по Волоколамской дорогѣ, Ея Высочество остановилъ вниманіе свое на селѣ Тушинѣ, и съ любопытствомъ взглянулъ на остатки вала, внутри котораго за 225 лѣтъ предъ этимъ гнѣздились толпы губителей чужеземныхъ и отечественныхъ.

Въ разстояніи 45-ти верстъ отъ столицы, на обширной уединенной возвышенности, освѣщаемой рощею, открывается радѣ монастырскихъ строеній, посреди коихъ высится величественный храмъ Воскресенія Господня, сооруженный по идеѣ Патріарха Никона, во всемъ сходно съ храмомъ древняго Иерусалима. Провѣхавши Воскресенскій посадъ и взглянувши на часовню Елеонскую, памятную пріязненною бесѣдою здѣсь Царя Алексѣя и Патріарха Никона, Государь Наслѣдникъ остановился у святыхъ воротъ, откуда изволилъ шествовать чрезъ площадь монастырскую во внутренность главной церкви Иерусалима, и совершивши тамъ молебствіе, отправился въ кельи Архимандрита, чтобы приготовиться къ

одвѣдѣть класzтор Panien, cele Przełożoney i Zakonnic. Potem raczyła udać się do domu Biskupa, za miastem położonego, odwiedziła cerkiew tamieczną i przechadzała się po ogrodzie. W dniu tym zaproszeni byli do stołu Wojenny Gubernator *Łodygin* i Gubernialny Marszałek Dworzanstwa *Tulinow*.

Przez wszystkie wieczory pobytu NAYJAŚNIEYSZEY PANI, ulice były spaniale oświecane. Każde chwilowe ukazanie się Cesarzowey JEY MOŚCI i WIELKIEY KSIĘŻNICZKI na balkonie albo u okna, oznamionowane zostało hucznym ura, znajomym dla NICH Ruskiem powitanie, wynurzającym wierność ludu ku Tronowi i całemu Panującemu Domowi.

Dnia 16, około godziny 8-ey zrana, NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEY MOŚĆ i JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ udając się w podróż, przypuściły do ucałowania ręki wszystkich Urzędników, którzy Ich oczekiwali na schodach i w sieniach kwatery, po czym z całym orszakiem w podróżnych pojazdach raczyły zajechać do Soboru Świętego Mityofana, gdzie z témże budującym dla wiernych poddanych uczuciem, oddawszy cześć obrazowi Najswiętszey Panny i Świętym relikwiom Patrona tego Soboru, oraz wzięwszy błogosławieństwo Arcypasterza Woroneżskiego, wśród odgłosu dzwonów i wśród powszechnych życzeń licznie zgromadzonego ludu, zdrowia i pomyślności Najsławniejszym Gościom, wyjechały w przedsięwziętą podróż, zostawiwszy w Woroneżu niezatartę nigdy pomnik swego miłosierdzia przez znakomite ofiary na rzecz klasztorów i ubogich.

Kwaterna CESARZOWEY JEY MOŚCI i JEY CESARSKIEY WYSOKOŚCI z całym Ich orszakiem była w domu, należącym do Gubernialnego Marszałka Dworzanstwa, Szambelana i jego brata Radcy Kollegialnego *Tulinowych*. NAYJAŚNIEYSZA PANI przy swym odjeździe uprzejmie pożegnawszy całą ich rodzinę, raczyła udarować obu dwu braci kosztownemi brylantowemi pierścieniami z cyfrą CESARZOWEY JEY MOŚCI.

Pocytujemy za rzecz zbytę rozszerzać się o uniesieniach ludu: komuż nie znajome poświęcenie się Ruskich ku Panującemu Domowi?

Sanct-Petersburg, 6-go Września.

Dnia 29-go Lipca, JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ NASTĘPCA CESARZEWICZ JEY MOŚĆ raczył w Moskwie oglądać tak nazywany szpital Maytkow, Dom waryatów, Dom Sierot, Szpital żołnierski, Dom gościnności Hrabiego *Szeremetewa* i wódozbiór na wieży Sucharewey; potem JEY WYSOKOŚĆ udarował Wysokiem Swém odwiedzeniem Naysprzowielebsniejszego Metropolitę Moskiewskiego *Filareta*, z którym miał długą rozmowę. O pół do siódmej z południa, WIELKI KSIĄŻE JEY MOŚĆ z orszakiem swoim raczył udać się do wsi Włachernska, ośm wiorst od miasta odległej, gdzie JEY WŁAŚCICIEL, KSIĄŻE *S. M. Golicyń*, przygotował na cześć NAYJAŚNIEYSZEGO GOŚCIA ucztę, w której uczestniczyli, oprócz zaproszonych znakomitszych obojey płci osób, i Moskiewscy mieszkańcy wszystkich stanów, którzy się tu zjechali ze wszystkich części stolicy, a którzy zajmowali całą przestrzeń obszernego ogrodu, wspaniale illuminowanego; na wyniosłej spadzistości przeciwko pawilonu, w którym był NASTĘPCA CESARZEWICZ i znakomitsi goście, spalono wspaniałą fajerwerk. Po wspaniałej wieczerzy, JEY WYSOKOŚĆ podziękowawszy uprzejmemu gospodarzowi-magnatowi, o godzinie 11-tey w nocy powrócił do Moskwy.

Dnia 30-go, NASTĘPCA CESARZEWICZ o godzinie ósmey zrana, wyjechał z Moskwy dla obejrzenia dwóch godnych uwagi klasztorów, w bliskości Moskwy znajdujących się, Woskresenckiego i Sawińskiego; jadąc drogą Wolołokamską, JEY WYSOKOŚĆ zwrócił swą uwagę na wieś Tuszyño, i ciekawie spótyrzał na szczątki waju, wewnątrz którego przed 225 laty gnieździły się zgraje niszczycieli cudzoziemskich i oyczystych.

W odległości 45 wiorst od stolicy, na rozległej samotnej wyniosłości, gajem zarosłej, daje się widzieć szereg budowli klasztornych, pośród których wznosi się wspaniała Świątynia Zmartwychwstania Pańskiego, zbudowana podług pomysłu Patryarchy Nikona, podobna we wszystkim do Starożytney Świątyni Jeruzolimskiej. Minąwszy posadę Woskresencką, a spótyrawszy na Eleoncką kaplicę, pamiętną z przyjaźney tu rozmowy Cara Alexego i Nikona Patryarchy, CESARZEWICZ JEY MOŚĆ zatrzymał się przy świętej bramie, z kąd raczył iść przez plac klasztorny do środka głównej cerkwi Nowego Jerozalemu, a po odprawieniu modłów, udał się do celi Archimandryty, dla przygotowania się do szczegółowego obejrzenia tego monastéru

подробному осмотру этого монастыря, примѣчательнаго и святынею и высокими воспоминаніями историческими.

Осмотрѣвши настоятельскій домъ, гдѣ устроена Влодеевская церковь и Пещера Рождества Христа Спасителя, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ осматривать изволилъ такъ называемый столбъ, или скитъ Никона; это есть двухъ этажная башня съ узкими лѣстницами, двумя малыми церквами и нѣсколькими тѣсными кельями, въ которыхъ Патріархъ Никонъ, уединясь отъ свѣта, пустынножительствовавши и добровольно неся разныя лишенія и тяготы; въ одной изъ келій Его Высочество долго изволилъ разсматривать современный портретъ Іерарха, а въ другой кровать его, изъсѣченную изъ камня, узкую и короткую. Въ память своего посѣщенія, Государь Наслѣдникъ изволилъ подписать свое имя на стѣнѣ подъ портретомъ Никона, и обозрѣвши съ высоты скита всю окрестную страну этого пустынного мѣста, возвратился въ монастырь и вступилъ въ соборный храмъ. Каммергеръ Муравьевъ, видѣвшій древній Іерусалимъ и церковь Гроба Господня въ самой землѣ искупленія, былъ нарочно приглашенъ Его Высочествомъ для сравнительнаго указанія примѣчательностей въ Новомъ Іерусалимѣ. По вхождѣ въ храмъ, Государь Великій Князь прежде всего обратился къ ротондѣ Св. Гроба, вошелъ чрезъ пещеру Ангела узкимъ отверстіемъ въ глубину утеса, и съ чувствомъ благоговѣйнаго умиленія поклонился сватынѣ; эта ротонда стоитъ въ западной части храма и покрывается высокимъ въ 30 сажень сводомъ съ 75-ю окнами, о трехъ ярусахъ и съ тремя рядами хоровъ. Его Высочество восходилъ на высоту перваго и втораго ряда, осматривалъ устроенные тамъ приделы, и любовался величественнымъ взглядомъ на цѣлое устройство храма, самаго оригинальнаго, единственнаго въ Россіи; въ приделѣ Св. Благочестиваго Князя Александра Невскаго, сооруженномъ въ первомъ ярусѣ хоровъ по волѣ и на иждивеніи нынѣ царствующаго Государя Императора, Великій Князь съ душевнымъ умиленіемъ прочелъ рескриптъ Августѣйшаго Родителя своего къ Архіепископу Августину, писанный въ 1818 году, и возвышавшій благочестивое усердіе счастливаго Отца, радовавшагося о рожденіи Ему Сына-Первенца; тутъ же на хорахъ, Его Высочество съ особеннымъ вниманіемъ разсматривалъ большую картину, писанную съ натуры и изображающую Никона въ сонмѣ его учениковъ. Сошедши съ хоровъ, Государь Наслѣдникъ обозрѣвалъ мѣсто гробовъ Іосифа и Никодима, устроенное назади ротонды Св. Гроба, обозрѣлъ приделъ Маріи Магдалины, сооруженный Императрицею Маріею, входилъ въ темницу Христову и въ церковь Успенія, или въ Геесиманію; потомъ, обошедши кругомъ соборнаго алтаря, Его Высочество спускался въ подземную церковь Обрѣтенія Креста Господня, разсматривалъ тамъ мѣсто, на которомъ сидѣла Царица Елена при открытіи Креста и колодезь, у котораго онъ открытъ; вышедши изъ подземной галереи, Великій Князь восходилъ такъ называемымъ жалостнымъ путемъ на Голгофу, и оттуда спустившись, обозрѣвалъ долго и со вниманіемъ внутренность соборнаго алтаря и въ немъ хоры о семи ярусахъ и горнее мѣсто на десяти ступеняхъ; съ престолами пяти вселенскихъ Патріарховъ, гробъ Патріарха Никона, находящійся подъ утесомъ Голгофы, въ приделѣ Св. Іоанна Предтечи, и вышедъ оттуда, снова съ восхищеніемъ и долго смотрѣлъ на огромное и великолѣпное зданіе собора, и по выходѣ изъ онаго оставилъ Воскресенскъ съ самыми пріятными о немъ впечатлѣніями, и направилъ путь свой чрезъ Звенигородъ въ Монастырь Саввы Сторожевскаго, куда и прибылъ въ четвертомъ часу по полудни.

Въ Савинскомъ Монастырѣ, Государь Цесаревичъ поклонился мощамъ Св. угодника, посѣтилъ настоятельскія кельи, разсматривалъ тамъ кресла и кровать Царя Алексѣя Михайловича и любовался живописнымъ мѣстоположеніемъ обители, издревле уважаемой; проѣздомъ изъ монастыря чрезъ городъ Звенигородъ, Его Высочество съ вѣрнопаданническою любовію привѣтствуемъ былъ гражданами онаго; отсюда Государь Великій Князь отправился вдоль берега Москвы-рѣки въ село Петровское, гдѣ въ домѣ Княгини В. Т. Голицыной, имѣлъ обѣденный столъ, послѣ котораго немедленно продолжалъ возвратное шествіе чрезъ село Архангельское, принадлежащее Кн. Юсупову. Въ десятомъ часу вечера, Его Высочество прибылъ обратно въ Москву.

31-го числа, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, утромъ осмотрѣвши тюремный замокъ, удостоилъ Высочимъ своимъ посѣщеніемъ Императорскій Московскій Университетъ, гдѣ милостиво изволилъ разговаривать съ Начальникомъ и Профессорами, и по-

godnego uwagi tak ze względu na świętość, jako i na wysokie pamiątki historyczne.

Po obejrzeniu domu przełożonego, gdzie znajduje się kościół Betleemski i Pieczara narodzenia Chrystusa Pana, Cesarzewicz Jego Mość raczył oglądać tak nazywany słup, czyli pustelnię Nikona; jest to dwupiętrowa wieża z wężkiemi schodami, dwiema małemi kaplicami i kilką ciasnemi celami, w których Patryarcha Nikon, stroniąc od światła, wiodł pustelnicze życie i dobrowolnie cierpiał wszelki niedostatek i różne ponosił ciężary, Jego Wysokość w jednej z celi raczył długo przypatrywać się na współczesny portret Hierarchy, a w innej oglądał jego łóżko, zrobione z kamienia, wężkie i krótkie. Na pamiątkę swojej tu bytności, Cesarzewicz Następca raczył napisać swe imię na ścianie pod portretem Nikona, i obejrzawszy z wysokości pustelni całą okolicę tego pustelniczego miejsca, powrócił do monasteru i wstąpił do sobornej Świątyni. Szambelan Murawjew, który widział starożytną Jerozolimę i kościół Grobu Pańskiego w samej ziemi odkupienia, był umyślnie przez Jego Wysokość zaproszony dla porównawczego pokazywania osobliwości w nowej Jerozolimie. Po wyjściu do Świątyni Wielki Xiążę Jego Mość udał się naprzód do rotundy Sw. Grobu, wszedł przez pieczarę Anioła wązkiem otworem do głębi skały, i z uczuciem pobożnego rozrzewnienia oddał cześć świętości; ta rotunda znajduje się w zachodniej części świątyni i pokryta jest wysokiem na 30 sążni sklepieniem z 75 oknami, o trzech piętrach, z trzema rzędami chorów. Wielki Xiążę wstępował na wysokość pierwszego i drugiego rzędu, oglądał urządzone tam kaplice, i przypatrywał się wspaniałemu widokowi całego zabudowania świątyni, prawdziwie oryginalnej, jedynej w Rosyi; w kaplicy Sw. Prawowiernego Xiążęcia Alexandra Newskiego, zbudowanej na pierwszym piętrze chorów z woli i kosztem teraz Panującego Cesarza Jego Mości, Wielki Xiążę z serdecznym rozrzewnieniem przeczytał reskrypt Najjaśniejszego Rodzica swego, pisany do Arcybiskupa Augusta w roku 1818, świadczący o prawowiernej pobożności szczęśliwego Ojca, cieszącego się z narodzenia mu Pierworodnego Syna; tu, na chórach, Jego Wysokość ze szczególną uwagą oglądał wielki obraz, malowany z natury, wyobrażający Nikona w gronie jego uczniów. Zszedłszy z chórów, Cesarzewicz Jego Mość oglądał miejsce grobów Józefa i Nikodema, urządzone w tyle rotundy Sw. Grobu, obejrzał kaplicę Maryi Magdaleny, zbudowaną przez Cesarzową MARYĄ, zachodził do ciemnicy Zbawiciela i kościoła Wniebowzięcia, czyli do Getsimanii; potem, obszedłszy na około ołtarza sobornego, Jego Wysokość spuszczał się do podziemnej cerkwi Znalezienia Krzyża Świętego, oglądał tam miejsce, na którym siedziała Cesarzowa HELENA przy odkryciu Krzyża, i studnię, przy której został znaleziony; po wyjściu z galerii podziemnej, Wielki Xiążę wschodził tak nazywaną drogą żałości, na Golgotę, a zszedłszy ztamtąd, przez czas długi i z uwagą oglądał wnętrze sobornego ołtarza, a w nim chory o siedmiu piętrach, i górne miejsce na dziesięciu stopniach, z ołtarzami pięciu Patryarchów świata, grob Patryarchy Nikona, znajdujący się pod skałą Golgoty, w kaplicy Sw. Jana Chrzciciela, i wyszedłszy ztamtąd, znowu z uniesieniem długo patrzył na ogromny i wspaniały gmach soboru; po wyjściu z niego opuścił Woskreszeńsk z najprzyjemniejszymi o nim wrażeniami, i skierował swą podróż przez Zwenigorod do Monasteru Sawy Sторожевскаго, dokąd też przybył o godzinie czwartej z południa.

W monasterze Sawińskim, Cesarzewicz Jego Mość oddał cześć relikwii tego Świętego, odwiedził cele przełożonego, oglądał tam krzesło i łóżko Cara Alexego Michajłowicza i przypatrywał się malowniczo położeniu klasztoru, oddawna poważanego; w przejeździe z monasteru przez miasto Zwenigorod, Jego Wysokość witany był miłościami wiernych poddanych przez jego mieszkańców; ztąd Wielki Xiążę udał się wzdłuż brzegu rzeki Moskwy do wsi Pietrowska, gdzie w Domu Xiężny W. T. Golicynowej, miał obiad, po którym niezwłocznie odbywał podróż na powrót przez wieś Archangelsk, należącą do Xięcia Jusupowa. Jego Wysokość o godzinie dziesiątej wieczorem, powrócił do Moskwy.

Dnia 31-go Cesarzewicz Następca, obejrzawszy zrana turemny zamek, uderował wysokiem Swém odwiezieniem Cesarsko-Moskiewski Uniwersytet, gdzie raczył łaskawie rozmawiać z Naczelnikiem i Profesorami, a po powitaniu studentów, przez czas długi zay-

слѣ привѣтствія студентамъ, долго занимался разсмотрѣніемъ музеевъ и библіотеки и новыхъ великолѣпныхъ аудиторій, недавно оконченныхъ отдѣлкою въ купленномъ у Пашкова домѣ. Вечеромъ въ честь Августѣйшаго Путешественника, данъ былъ блистательный балъ Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ, Княземъ Голицынымъ, на которомъ находились важнѣйшіе чины и дворянство.

1-го Августа, въ Воскресенье и въ праздникъ Происхожденія Св. Креста, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, принявши въ залахъ Николаевскаго дворца поздравленія отъ знатнѣйшихъ чиновъ, изволилъ шествовать, въ сопровожденіи ихъ, въ Успенскій Соборъ для слушанія Божественной Литургіи, и, по окончаніи оной, на водосвятіе къ берегамъ Москвы рѣки. Сія священная церемонія совершена Высокопреосвященнымъ Митрополитомъ Филаретомъ Московскимъ, соборнъ, съ духовенствомъ изъ всѣхъ церквей столицы; безчисленное множество народа собралось на площадяхъ Кремлевскихъ и на обоихъ берегахъ рѣки, чтобы присутствовать при крестномъ ходѣ и насмотрѣться на Царственнаго Гостя своего, котораго Москвитяне встрѣчаютъ вездѣ и всегда съ извѣщеніями живѣйшаго восторга и непринудимой радости.

Въ предобѣденное время Государь Наслѣдникъ занимался подробнымъ обзорнѣмъ арсенала, а послѣ обѣда почтилъ Своимъ присутствіемъ конскую скачку, гдѣ лошадь Г. Голохвастова выиграла призъ.

2-го Августа, Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, въ сопровожденіи Своей свиты и Камергера Муравьева, изволилъ отбыть изъ Москвы, въ семь часовъ утра, въ Троицко-Сергіеву Лавру, въ 63 верстахъ разстоянія отъ Москвы; прѣзжая по дорогѣ, которую учащали православные Государь-Цари, Его предки, Его Высочество вспомнилъ о знаменитыхъ событіяхъ, совершившихся на пути семь въ разные періоды времени: о крамольныхъ движеніяхъ Шемякина рода, о торжественномъ шествіи Царя Іоанна по покореніи Казани, о грабительственныхъ разбѣгахъ Сяпегиныхъ Поляковъ и Лисовичковъ, о царевѣ-бѣдственницѣ замыслахъ Стрѣльцовъ и о послѣднемъ ихъ униженіи, и съ особымъ чувствомъ умиленія увидѣлъ, верхи церквей и башенъ Лавры, священной для Русскаго и по великимъ доблестямъ военнымъ и гражданскимъ, и по святинѣ, здѣсь хранимой. Въ святыхъ вратахъ Его Высочество встрѣченъ былъ Митрополитомъ Филаретомъ, произнесшимъ при семъ случаѣ краткую, превосходную рѣчь. Отсюда Государь Великій Князь изволилъ шествовать въ Троицкій Соборъ, гдѣ, отслушавъ Божественную Литургію, совершенную Преосвященнымъ Митрополитомъ, и поклонившись мощамъ Преподобнаго Сергія, входилъ въ Палатку, гдѣ находится икона Явленія Божіа Матери, Св. Угоднику и стоять гробы Іоасафа, Серапіона и знаменитаго Діонисія, сподвижника Аврамію Палицыну, молился въ Соборѣ Успенскомъ и въ храмѣ Св. Духа, основанномъ въ память взятія Казани Царемъ Іоанномъ Грознымъ, осматривалъ часовню надъ гробомъ Максима Грека и гробовой склепъ Царя Годунова и его рода; съ одинаковымъ вниманіемъ Государь Цесаревичъ обзрѣвалъ трапезную церковь, воздвигнутую Строгановымъ, и церковь Смоленскія Божіа Матери, сооруженную Графомъ А. Г. Разумовскимъ, больницы и странно-пріимныя учрежденія монастыря и бывшій Царскій Дворецъ, въ которомъ помѣщена нынѣ Духовная Академія, гдѣ Его Высочество милостиво привѣтствовалъ учащихся и удостоилъ подробнаго разсмотрѣнія Академическую библіотеку и разныя рѣдкія книги и рукописи. Послѣ сего, Государь Наслѣдникъ, сопровождаемый всюду самимъ Митрополитомъ, посвятивъ много времени на подробное и внимательное обзорнѣе богатѣйшей въ Россіи ризницы монастырской, изволилъ обойти кругомъ по стѣнамъ обители, и останавливался на мѣстахъ, бывшихъ въ XVII вѣкѣ главною метою усилій Поляковъ въ продолженіе 18-ти-мѣсячной осады, а съ сѣверозападной стороны смотрѣлъ на село Деулино, примѣчательное миромъ, заключеннымъ между Россією и Польшею. Въ четыре часа, Государь Цесаревичъ имѣлъ обѣденный столъ у Преосвященнаго Митрополита въ его настоятельскихъ покояхъ. Послѣ обѣда, Его Высочество предпринималъ поѣздку въ Вианію, лежащую въ трехъ верстахъ отъ Лавры; осмотрѣвши сію уединенную обитель, созданную Митрополитомъ Платономъ, помолившись въ церкви, по идѣе ея сооруженной, и поклонившись тамъ гробу сего знаменитаго Іерарха, Государь Великій Князь возвратился въ Лавру, и принявши благословеніе Митрополита Филарета отправился обратно въ Москву, куда и прибылъ въ десять часовъ вечера.

мѣшалъ себѣ обейрzeniem музеевъ, библіотеки и новыхъ вspaniałych аудиторыювъ, niedawno ukończonych w kupionym od Paszkowadomu. Wieczorem na uczczenie Najjaśniejszego Gościa, dany był świetny bal, przez Wojennego Jenerał-Gubernatora, Xigcia Golicyna, na którym znajdowali się znakomitsi urzędnicy i Dworzaństwo.

Dnia 1-go Sierpnia, w Niedzielę i w uroczystość tak nazwaną Pochodzenia Krzyża świętego, Cesarzewicz Następcą, przyjąwszy w salach Nikołajewskiego pałacu powinszowania znaczniejszych urzędników, raczył w ich towarzystwie udać się do soboru Wniebowzięcia dla słuchania Mszy Świętej, a po jej ukończeniu, na poświęcenie wody ku brzegom rzeki Moskwy. Święty ten obrządek odbywał Najprzewielebniejszy Moskiewski Metropolita Filaret, sobornie, z duchowieństwem wszystkich kościołów stolicy; mnóstwo ludu zebrało się na placach Kremlńskich i na obu brzegach rzeki, dla znajdowania się na processyi dla napatrzenia się na Najjaśniejszego Swojego Gościa, którego mieszkańcy Moskwy spotykają wszędzie i zawsze z wynurzeniem najżywszego uniesienia i prawdziwej radości.

W czasie przedobiednim Cesarzewicz Jego Mość zajmował się szczegółowem obeyrzeniem arsenatu, a po obiedzie udarował swą obecnością gonitwy konskie, na których koń P. Hołochwastowa wygrał premium.

Dnia 2-go Sierpnia, Jego Cesarska Wysokość Następcą Cesarzewicz Jego Mość, w towarzystwie swego orszaku i Szambelana Murawjewa, raczył wyjechać o godzinie siódmej zrana, do Troicko-Sergiejewey Ławry, o 63 wiorsty od Moskwy odległej; jadąc drogą, którą jeździli Jego przodkowie Prawowierni Monarchowie, Jego Wysokość przypominał o znakomitych wypadkach, które w różnych okresach czasu na tej drodze zaszły: o burzliwych poruszeniach potomków Szemiakina, o uroczystym powrocie Cara Jana po zdobyciu Kazania, o łupieżtwach podjazdów Sapieżyńskich Polaków i Lisowczyków, o królobójczych zamachach strzelców i o ostatniem ich poniżeniu, i ze szczególnem uczuciem rozrzwienienia uyrzał wierzchołki kościołów i wież Ławry, świętej dla Rosssyanina tak ze względu wielkich cnot wojskowych i obywatelskich, jako i dla świętości tu zachowującej się. Jego Wysokość był spotkany w bramie świętej przez Metropolitę Filareta, który przy tej okoliczności miał krótką, lecz wyborną, przemowę. Ztąd Wielki Xiążę Jego Mość raczył udać się do soboru Świętej Trójcy, gdzie po wysłuchaniu Mszy Świętej, przez Najprzewielebniejszego Metropolitę mianey, i po oddaniu czci relikwii Świętego Sergiusza, zachodził do miejsca, gdzie się znajduje obraz ukazania się Najsświętszey Panny Świętemu Pańskiemu i gdzie stoją truny Joasafa, Sierapiona i znakomitego Dyonizego, towarzysza Abramiusa Palicyna, modlił się w Soborze Wniebowzięcia i w Świątyni Sw. Ducha, założoney na pamiątkę wzięcia Kazania przez Cara Iwana Groźnego, oglądał kaplicę nad grobem Maksyma Greka i sklep grobowy Cara Godunowa i jego rodziny; z jednaka uwagą Cesarzewicz Jego Mość oglądał cerkiew refektarzową, przez Stroganowa wzniesioną i cerkiew Najsświętszey Panny Smoleńskiey, zbudowaną przez Hrabiego A. G. Razumowskiego, zakłady dla chorych i przytułku ubogich monastęru, i były pałac Carski, w którym teraz znajduje się Akademia Duchowna, gdzie Jego Wysokość łaskawie powitał uczących się i raczył szczegółowie obeyrzyć bибліотекę Akademii i rozmaite rzadkie książki i rękopisma. Potém Cesarzewicz Jego Mość, towarzyszony wszędzie przez samego Metropolitę, poświęciwszy wiele czasu na szczegółowe i pilne obeyrzenie najbogatszey w Rosssyi zakrystyi, raczył obeyśdz naokoło wałami klasztorne, i zatrzymywał się na miejscach, które w XVII wieku były głównym celem usiłowań Polaków, wciągu 18-to miesięcznego oblężenia, a ze strony północney patrzył na wieś Deulino, sławną z pokoju, między Rosssją a Polską zawartego. O godzinie czwartey Cesarzewicz Jego Mość miał obiad u Najprzewielebniejszego Metropolity w jego pokojach. Po obiedzie Jego Wysokość przedsięwziął przejażdżkę do Bitanii, leżącey o trzy wiorsty od Ławry; po obeyrzeniu tego samotnego klasztoru, zbudowanego przez Metropolitę Pлатона, pomodliwszy się w cerkwi, podług jego pomysłu wystawionej, i oddawszy tam cześć grobowi tego znakomitego Arcy-Kapłana, Wielki Xiążę Jego Mość powrócił do Ławry, i po otrzymaniu błogosławieństwa Metropolity Filareta, udał się napowrót do Moskwy, dokąd przybył o godzinie dziesiątej wieczorem.

3-го числа, Государь Цесаревичъ, въ семь часовъ утра, выѣхалъ изъ Москвы до станціи Подсолнечной, на вѣщеніе Ея Императорскаго Величества Государыни Императрицы, которая, вмѣстѣ съ Его Высочествомъ и Государынею Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, прибыла въ столицу въ вожделѣнномъ здравіи; и изволила остановиться въ Николаевскомъ Дворцѣ. Въ девять часовъ вечера, всѣ чины свиты Государя Цесаревича имѣли счастье представляться Государыни Императрицѣ, и каждый порознь удостоенъ былъ Всемилоостивѣйшимъ привѣтствіемъ Ея Величества.

4-го числа, Ея Императорское Величество, въ сопровожденіи Государя Наслѣдника и Государыни Великой Княжны и знатнѣйшихъ чиновниковъ столицы, изволила шествовать въ Успенскій Соборъ, при вратахъ коего встрѣтилъ Государыню Императрицу Митрополитъ Филаретъ, и привѣтствовалъ Ея Величество поздравительною рѣчью со всею радостнымъ прибытіемъ въ столицу и съ вожделѣннымъ для сердца Ея свиданіемъ съ Августѣйшимъ Сыномъ; по окончаніи Литургіи, Ея Величество шествовала чрезъ Красное Крыльцо и Грановитую Палату въ большой Дворецъ, а оттуда въ терема, и наконецъ удостоила Высочайшимъ присутствіемъ богатую выставку мануфактурныхъ издѣлій Московской губерніи. Вечеромъ, Ея Величество изволила прогуливаться по Москвѣ, вмѣстѣ съ Государемъ Наслѣдникомъ.

5-го числа, Государь Цесаревичъ, рано утромъ, произвелъ на Ходынскомъ Полѣ смотръ войскамъ 6-го Пѣхотнаго Корпуса, находящимся въ Москвѣ, именно: 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, полкамъ Тарутинскому Егерскому и Рязанскому и Рязскому пѣхотнымъ, 6-й конно артиллерійской и 18-й полевой бригадамъ; послѣ того сопровождалъ Ея Величество Государыню Императрицу при обзорѣ Ея Воспитательнаго Дома, откуда Ея Величество изволила отправиться для осмотра малолѣтняго отдѣленія Московскаго Кадетскаго Корпуса, а Его Высочество продолжалъ осматривать въ подробности всѣ части Воспитательнаго Дома; вечеромъ было собраніе на половинѣ Ея Величества.

6-го числа, Ея Величество Государыня Императрица и Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ и Государыня Великая Княжна, изволили слушать Божественную Литургію въ малой Дворцовой церкви; послѣ обѣди, всѣ знатнѣйшія особы обоюго пола имѣли счастье приносить поздравленіе Ея Величеству и Ихъ Высочествамъ; въ предобѣденное время, Государь Цесаревичъ изволилъ ѣздить въ исторически-знаменитыя села Преображенское и Измайлово, и въ послѣднемъ обзорѣвалъ терема Романовыхъ; послѣ обѣда, Его Высочество прогуливался въ Петровскомъ Паркѣ, сопровождая Государыню Императрицу; вечеромъ было многочисленное и блистательное собраніе у Ея Императорскаго Величества.

7-го числа, Государь Наслѣдникъ, произведши ученіе 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, сопровождалъ Ея Величеству при обзорѣ Маріинской больницы и Екатерининскаго и Александровскаго Институты; вечеромъ Ея Императорское Величество, вмѣстѣ съ Государемъ Цесаревичемъ и Государынею Великою Княжною, осчастливила Своимъ Высочайшимъ посѣщеніемъ праздникъ, данный на Трехъ Горахъ въ честь Августѣйшихъ Гостей, Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ, Княземъ Д. В. Голицынымъ.

8-го числа, въ Воскресенье, Государь Наслѣдникъ, рано утромъ, въ сопровожденіи чиновъ Своей свиты, изволилъ обзорѣвать съ особеннымъ вниманіемъ Соборъ Успенскій и драгоцѣнную святыню его, поклонился мощамъ Московскихъ святителей, тутъ почивающимъ, и гробамъ Всероссійскихъ Патріарховъ, и осматривалъ Патріаршую ризницу, причемъ указателемъ Его Высочеству былъ Преосвященный Митрополитъ; откуда Государь Наслѣдникъ отправился для обзорѣния примѣчательныхъ древностей церквей въ теремномъ дворцѣ и храма Спаса на Бору; послѣ того, Его Высочество, вмѣстѣ съ Государынею Императрицею, слушалъ Божественную Литургію въ Николаевской дворцовой церкви; вмѣстѣ же съ Ея Императорскими Величествами, Государь Великій Князь снова посѣтилъ выставку мануфактурныхъ издѣлій, удостоился быть на выставкѣ цвѣтовъ на Трехъ Горахъ и въ концертѣ Г-жи Крешиши, въ залѣ Дворянскаго Собранія. Вечеромъ было собраніе у Государыни Императрицы, и чины свиты Его Высочества имѣли счастье откланиваться Ея Императорскому Величеству, для отправленія утромъ въ дальнѣйшій путь.

9-го числа, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, въ семь часовъ утра, изволилъ отправиться по тракту на Владимірѣ, въ десятомъ часу пробѣжалъ городъ

Дня 3-го, Цесаревичъ Jego Моść o godzinie siódmej zrana, wyjechał z Moskwy do stacyi Podsolneczney, na spotkanie NAYJAŚNIEYSZEY PANI CESARZOWEY JEY Mości, która razem z Jego Wysokością i Wielką Xiężniczką MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ, przybyła do stolicy w pożądanymъ zdrowiu, i raczyła zatrzymać się w pałacu Nikołajewskim. O godzinie dziewiętej wieczorem, wszyscy urzędnicy orszaku CESARZEWICZA JEY Mości, mieli szczęście przedstawiać się NAYJAŚNIEYSZEY PANI i każdy z osobna był udarowany Nayloraskawszém powitaniem CESARZOWEY JEY Mości.

Дня 4-го NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEY Mość, w towarzystwie CESARZEWICZA, WIELKIEY Xiężniczki i znakomitszych urzędników stolicy, raczyła udać się do Soboru Wniebowzięcia, przy bramie którego spotkał NAYJAŚNIEYSZĄ PANIĄ Metropolita Filaret, i powitał CESARZOWĄ JEY Mość mową winszującą nayloradniejszego do stolicy przybycia i pożądanego dla JEY serca widzenia się z NAYJAŚNIEYSZYM Synem; po Mszy Świętej, NAYJAŚNIEYSZA PANI szła przez czerwone schody i graniastą salę do Wielkiego Pałacu, a ztamtąd do pokojów, i nakoniec udarowała NAYWYŻSZĄ obecnością, bogatą wystawę rękodzielniczych wyrobów Gubernii Moskiewskiej. Wieczorem NAYJAŚNIEYSZA PANI raczyła przechadzać się po Moskwie, razem z CESARZEWICZEM NASTĘPCĄ.

Дня 5-го, CESARZEWICZ NASTĘPCA odbył zrana na polu Chodyńskimъ przegląd wojsk 6-go korpusu piechoty, znajdujących się w Moskwie, a mianowicie: 6-lekkiej dywizyi Kawaleryjskiej, półków Tarutńskiego Strzelców, Riazańskiego i Riażskiego Piechoty, 6-ey Konno-Artylleryjskiej i 18 brygady polowej; potem towarzyszył NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY Mości przy oglądaniu przez nią domu wychowania, z kąd NAYJAŚNIEYSZA PANI raczyła udać się dla obejrzenia małego oddziału Moskiewskiego Korpusu Kadetów, a Jego Wysokość oglądał dalej w szczegółach wszystkie części domu wychowania. Wieczorem było zebranie w pokojach CESARZOWEY JEY Mości.

Дня 6-го, NAYJAŚNIEYSZA PANI CESARZOWA JEY Mość i Ich CESARSKIE WYOKOŚCI CESARZEWICZ NASTĘPCA i WIELKA Xiężniczka, raczyli słuchać Mszy Świętej w małej Cerkwi Pałacowej; po Mszy Świętej, wszystkie znakomitsze osoby płci obojey miały szczęście składać powinszowania CESARZOWEY JEY Mości i Ich WYOKOŚCIOM; w czasie przedobiednim, CESARZEWICZ JEY Mość raczył jeździć do znakomitszych w historii wiosek Преображенска i Измайлова; w tej ostatniej oglądał mieszkania Romanowych; po obiedzie, JEY Wysokość używał przechadzki w Parku Pietrowskim, towarzysząc CESARZOWEY JEY Mości; wieczorem było liczne i świetne zgromadzenie u NAYJAŚNIEYSZEY PANI.

D. 7, CESARZEWICZ JEY Mość, odbywszy ćwiczenie 6-ey dywizyi lekkiej jazdy, towarzyszył NAYJAŚNIEYSZEY PANI przy obejrzeniu Szpitalów Maryińskiego, Ekaterińskiego i Instytutu Alexandrowskiego; wieczorem CESARZOWA JEY Mość z CESARZEWICZEM NASTĘPCĄ i WIELKĄ Xiężniczką, udarowała Wyokościemъ Своimъ odwiedzeniem zabawę, daną na Trzech Górach ku uczczeniu NAYJAŚNIEYSZYCH Gości, przez Wojennego Jenerał-Gubernatora, Xięcia D. W. Golicyna.

Дня 8-го zrana, w Niedzielę, CESARZEWICZ JEY Mość, w towarzystwie urzędników Swojego orszaku, raczył ze szczególną uwagą oglądać Sobor Wniebowzięcia i drogie jego świętości, oddał część relikwiiom Biskupów Moskiewskich, tu spoczywających, i grobomъ Patryarchów Całej Rosyi, i obejrzał zakrystyя Patryarszą, przy czymъ pokazywał to wszystko JEY Wysokości Naylorwiebleniejszy Metropolita; ztąd WIELKI Xięże udał się dla obejrzenia godnych uwagi dla swej starożytności cerkwi w Pałacu facyatowym i Świętyni Zbawiciela w Borze; po czymъ JEY Wysokość razem z CESARZOWĄ JEY Mością, słuchał Mszy Świętej w Nikołajewskiej cerkwi Pałacowej; także razem z NAYJAŚNIEYSZĄ CESARZOWĄ JEY Mością, WIELKI Xięże JEY Mość odwiedził znown wystawę wyrobów rękodzielniczych, raczył byдъ na wystawie kwiatów na Trzech Górach i na koncercie P. Crescini, w sali Dworzańskiego zgromadzenia. Wieczorem było zebranie u CESARZOWEY JEY Mości, i urzędnicy orszaku JEY Wysokości mieli szczęście byдъ na pożegnaniu u NAYJAŚNIEYSZEY PANI, dla udania się zrana w dalszą podróż.

Дня 9-го, CESARZEWICZ JEY Mość, o godzinie siódmej zrana, raczył wyjechać traktem na Włodzimierz, o godzinie dziesiątej przejeżdżał przez miasto Bo-

Богородскъ, произвелъ на пути смотръ Казанскому Егерскому полку, и въ городъ Покровъ имѣлъ обыкновенный столъ; послѣ того, продолжая шествіе свое во Владиміръ, близъ села Липни смотрѣлъ Угличскій егерскій полкъ, и, недоѣзжая деревни Ундоля, произвелъ смотръ Суздальскому пѣхотному полку, и въ десятомъ часу вечера, прибылъ въ городъ Владиміръ. (Спб. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Теплицъ, 30-го Августа.

Вчера 29 Августа въ 10 часовъ по утру, торжественно открытъ памятникъ въ честь падшихъ въ 1813 году Русскихъ воиновъ изъ гвардіи, воздвигнутый Императоромъ *Фердинандомъ I* при селѣ Пристенѣ, близъ Кульма, при дорогѣ ведущей въ Дрезденъ. На томъ же мѣстѣ производился войсковой парадъ, а для публики были приготовлены мѣста для зрѣлища. (G. C.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 4-го Сентября.

Вчера занимался Король въ Ст. Клу съ Министрами Торговли и Внутреннихъ Дѣлъ и потомъ давалъ частную аудіенцію Доктору *Боврингу*, который отправляется въ Египетъ по порученію Англійскаго Правительства.

— Въ *Temps* сказано: Несогласіе между нашимъ и Неаполитанскимъ Кабинетомъ прекращаются. Распоряженіе, по которому пароходы назначенные для сообщенія Марсели съ Левантомъ въ гаванихъ Обихъ Сицилій принимаемы были за коммерческія судна, уничтожено, и Неаполитанское Правительство принимаетъ ихъ за правительственные судна, чрезъ что они освобождаются отъ значительныхъ пошлинъ.

— Правительство публиковало сегодня слѣдующія телеграфическія депеши, которыхъ содержаніе по частямъ было сообщено прежде: „*Бордо, 30 Августа, въ 7 час. вечера. 24 ч.* (по другимъ извѣстіямъ 25) Генераль *Буэренсъ* имѣлъ неудачную ошибку со всѣмъ (?) войскомъ *Донъ-Карлоса* (10,000 чел. пѣхоты и 500 конницы). Многочисленность взяла перевѣсъ надъ храбростію войскъ Королевы, которые потерявъ 1,500 чел. отступили въ Каринену. Потеря непріятеля значительна. 26 ч. Генераль *Буэренсъ* стоялъ еще въ Кариненѣ. *Ораа 25 ч.* прибылъ въ Дароку и выступилъ противъ непріятеля. Генераль *Эспартеро* 22 Августа былъ еще въ Торрелагунѣ; онъ отправился въ направленіи къ Буинтраго.“ — Сверхъ того получены слѣдующія телеграфическія извѣстія: „*Байонна, 31 Августа въ полдень.* (Съ чрезвычайнымъ курьеромъ изъ Бордо). Пеночеррода взята Карлистскимъ Шефомъ *Урангою*. Карлисты нашли тамъ 360 пѣхотныхъ, четыре орудія и амуницію. Христиносскій Генераль *Каронделетъ* оставилъ Витторію и возвратился въ Кастилію. Въ Пампелонѣ 28 ч. продолжались безпорядки. По извѣстіямъ изъ Пампелоны отъ 30 ч. Вице-Король (Генераль *Ирриартъ*) окружилъ сіе мѣсто, чтобы усмирить бунтовщиковъ. Вся войска, исключая Тирадоревъ дѣйствовали съ нимъ за одно. *Эспартеро* 27 ч. съ своими войсками отступилъ изъ Мадрита къ Ядраку.“

— Графъ *Кампузано* вчера, по полученіи извѣстій изъ Мадрита и Пампелоны два часа имѣлъ совѣщаніе съ Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ.

— Въ одномъ письмѣ изъ Байонны отъ 31 ч. пр. м. сказано: „Взятіе Пеночерроды Карлистами подтверждается. Пальба въ городъ началась 24 ч. Сначала отвѣчали осаждающимъ; но когда ночью на 25 число построены были новыя батареи и снова началось нападеніе, гарнизонъ долженъ былъ сдаться. Опасаются, чтобы не подверглись подобной участи Тревино и самая Витторія, которая уже находится въ защитительномъ положеніи.“

— Сынъ Маршала *Нея* получилъ позволеніе участвовать въ экспедиціи въ Константину и будетъ помѣщенъ въ главномъ штабѣ Герцога *Немурскаго*.

— *Sentinelle des Pyrenées* прибавляетъ къ извѣстію о взятіи Пеночерроды Карлистами слѣдующее: „Карлисты прошли до Тревино и ла-Пуэбля и думаютъ, что большая дорога между Мадритомъ и Витторією перерѣзана. Генераль *Каронделетъ* съ своимъ войскомъ возвратился въ Миранду. Генераль *Аурегви* стоитъ въ Ирунѣ; онъ передаетъ начальство надъ тремя провинціями Генералу *Одонелю*. Здѣсь, какъ и вездѣ, со дня на день хуже. По письму изъ Сантандера отъ 26 ч. Генераль *Мирасоль* отправился въ Галицію. Генерала *Царіатеги* 25 ч. с. м. ожидаютъ въ Наварру.“

6-го Сентября.

Король отправится около 15 ч. с. м. въ лагерь при Компьенѣ. Думаютъ, что къ этому времени Король и Королева Бельгійскіе возвратятся изъ Англіи

ВІАДОМОСТІ ЗАГРАНИЧНІЕ.

А У С Т Р І Я.

Слеплице, 30 Сіерпня.

Вечора, д. 29 Сіерпня о godzinie 10 przed północiem, został uroczystie odkryty, poległym w roku 1813 gwardzistom Rosyjskim, pomnik, wystawiony przez Cesarza *Ferdynanda I*, pod wioską Pristen, niedaleko Kulmu, przy drodze prowadzącej do Drezna. W témże mieyscu odbyła się parada wojskowa, a dla publiczności były urządzone siedzenia. (G. C.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, дня 4 Września.

Вечора працювавъ Король въ Ст. Cloud з Министрами handlu i spraw wewnętrznych, a potem dawał prywatne posłuchanie Doktorowi *Bowring*, który udaje się do Egiptu z polecenia Rządu Angielskiego.

— W *Temps* czytamy: „Nieporozumienia między gabinetami, naszym a Neapolitańskim ustają. Rozporządzenia, podług których, statki parowe, przeznaczone dla komunikacyi między Marsylią a Lewantem, w portach Onoyga Syceylii brane były za okręty handlowe, zostały cofnięte; Rząd Neapolitański uznaje teraz te okręty za Rządowe, przez co one są uwolnione od opłacania znacznej cła.“

— Rząd otrzymał dzisiaj następujące depesze telegraficzne, któreśmy pierwsi już częściami udzielali: „*Bordeaux, 30 Sierpnia o godz. 7 wieczorem.* Generał *Buerens* dnia 24 (podług innych wiadomości 25) miał niepomyślną bitwę z całym wojskiem *Don Karlosa* (10,000 piechoty i 500 jazdy?). Liczba wzięta przewagę nad walczonością wojsk Królowey, które, straciwszy 1,500 ludzi, cofnęli się na Carinena. Strata nieprzyjaciela jest znaczna. Dnia 26 Generał *Buerens* stał jeszcze pod Carinena. *Oraa* dnia 25 przybył do Daroca i wystąpił przeciwko nieprzyjacielowi. *Espartero* 22 Sierpnia był jeszcze w Torrelaguna, i wziął kierunek na Buitrago.“ — Oprócz tego otrzymaliśmy następujące wiadomości telegraficzne: „*Bayonna, 31 Sierpnia o południu.* (przez nadzwyczajnego gońca z Bordeaux). Penacerada została wzięta przez Karolistowskiego Szefa *Uranga*. Karoliści znaleźli tam 360 jeńców, cztery działa i amunicyę. Generał Krystynistów *Carondelet* opuścił Vitorię i powrócił do Kastylji. Dnia 28 w Pampelonie zaburzenia nieustawały. Podług wiadomości z Pampelony pod dniem 30, Vice-Król (Generał *Iriarte*) otacza to miejsce dla uśmierzenia powstańców. Całe wojsko, oprócz zostającego pod wodzą *Tiradores*, działa z nim wspólnie. *Espartero* 27-go cofnął się zpod Madrytu ku Jadraque.“

— Hrabia *Campuzano*, po otrzymaniu wczora wiadomości z Madrytu i Pampelony, miał dwugodzinną naradę z Ministrem spraw zewnętrznych.

— W pewnym liście, z Bayonny datowanym 31 z. m. czytamy: „Zdobycie Penacerady przez Karolistów potwierdza się. Strzelanie do miasta rozpoczęło 24-go. Z początku odpowiadano oblegającym; ale kiedy w nocy na dzień 25 urządzone zostały nowe baterie i powtórzono napad, załoga musiała się poddać. Lękają się, ażeby Vitoria nie uległa temuż losowi, co i Trevino, gdyż to miasto nie jest już w stanie obronnym.“

— Syn Marszałka *Neya* otrzymał rozkaz, ażeby miał udział w wyprawie na Konstantynę, i będzie umieszczony w głównym sztabie Xięcia *Némours*.

— *Sentinelle des Pyrenées* dodaje do wiadomości o zdobyciu przez Karolistów Penacerady, co następuje: „Karoliści posunęli się do Trevino i la Puebla, i sądzą, iż większa część drogi między Madrytem a Vitoriją jest przecięta. Generał *Carondelet* powrócił z wojskiem do Mirandy. Generał *Jauréguy* stoi w Irun; oddaje on dowództwo nad trzema prowincjami Generałowi *O'Donnel*. Tu, jak i wszędzie, codziennie staje się gorzej. Podług listu z Santander pod dniem 26, Generał *Mirasol* udał się do Galicyi. Generała *Zarateguy* oczekują do Nawarry na dzień 25.“

Dnia 6.

Król około 15-go t. m. wyjedzie do obozu pod Compiègne. Sądzą, iż do tego czasu Król i Królowa Belgów powrócą z Anglii, i zabawiwszy nieco w Bru-

и пробывъ недолго въ Брюссель также поѣдутъ въ Компьень. Слышно также, что по возвращеніи изъ Компьени формально объявлено будетъ о беременноти Герцогини Орлеанской. Герцогъ Орлеанскій съ своею супругою 9-го ч. с. м. отправляются въ Ст. Кентень.

— Герцогъ Немурскій вчера по утру въ 11½ часовъ въ сопровожденіи своихъ Адъютантовъ отправился въ Тулонъ, оттуда поѣдетъ въ Африку.

— Принцъ Жуанвильскій 16-го ч. пр. м. по полудни на военномъ суднѣ *Геркулесъ* прибылъ въ Гибралтаръ. Въ скоромъ времени оттуда онъ отправится въ Тангеръ и потомъ въ Тенерифу.

— Императорско-Россійскій Посолъ Графъ Паленъ вчера возвратился сюда чрезъ Франкфуртъ на М.

— Г. Гизо нѣсколько дней опять въ Парижѣ. Г. Тьера ожидаютъ до 15 ч.

— Переменчивая погода такъ какъ и чрезмѣрное употребленіе свѣжихъ, можетъ быть незрѣлыхъ овощей были причиною, что за нѣсколько предъ симъ дней многіе заболѣли холерою. Когда многіе военные впади въ сію болѣзнь, по приказанію дивизионаго Генерала сдѣлано изслѣдованіе и всѣ медики къ сожалѣнію приписываютъ появленіе болѣзни той и другой причинѣ и можетъ быть неумѣренному употребленію горячихъ напитковъ. По сему корпусные начальники получили приказаніе смотрѣть за своими подчиненными и всѣхъ, которые будутъ уличены въ неумѣренности, сажать въ казармахъ подъ арестъ.

— 1-го ч. с. м. въ Марселѣ умерло 66 ч. отъ холеры, — доказательство, что болѣзнь все еще усиливается. По причинѣ безпрестанныхъ переселеній, къ которымъ подало поводъ опасеніе заразы, въ Марселѣ едва осталось 60,000 жителей. Эпидемія теперь распространяется въ округъ Э (*Aix*).

— *Eclaircur de la Méditerranée* пишетъ отъ 1-го ч. с. м., что изъ Тулона отплыли два парохода съ приказаніемъ къ морской дивизіи *Лаланда* отправиться въ Портъ-Вендре и оттуда перевести 5,000 чел. въ Бону.

7-го Сентября.

Третьяго дня Король прибылъ въ городъ, въ 3½ часа присутствовалъ въ Совѣтѣ Министровъ, давалъ частную аудіенцію возвратившемуся недавно Русскому Посланнику Графу Палену и въ 6 часовъ возвратился въ Ст. Клу. Вчера Его Величество былъ въ Тюильери, занимался съ Министромъ Финансовъ и Морскимъ, а въ 4 часа посетилъ музеи.

— *Toulonnais* отъ 3-го ч. содержитъ слѣдующее: Приготовленія къ экспедиціи въ Константиноу здѣсь обнаружили привозомъ многочисленныхъ лагерныхъ потребностей и ежедневнымъ прибавленіемъ военныхъ снарядовъ. Два или три транспортных корабля, стоявшіе здѣсь на рейдѣ отплыли въ Портъ-Вендре чтобы тамъ взять одинъ полкъ изъ дивизіи Восточныхъ Пиринеевъ; въ Марселѣ также наняты многія купеческія судна для перевоза арміи въ Бону. Вся экспедиціонная колонна будетъ состоять изъ 15,000 пѣхоты и 1,500 конницы. Впрочемъ какъ бы поспѣшно ни дѣйствовали, едва ли армія до конца Сентября можетъ выступить, и остается только желать, чтобы тогда погода не помѣшала предпріятію.

— Бюллетень о холерѣ изъ Марселя отъ 2-го ч. показываетъ число умершихъ въ послѣдніе 24 часа сего болѣзнію 64. Зараза появилась теперь и въ Динь и весьма опасаются, что она распространится по всему Провансу.

— По письму изъ Байонны отъ 1-го ч. кажется, что города: Бильбао, Сантандеръ, Витторія и Логроньо слѣдовали примѣру Пампелоны и объявили себя независимыми отъ Мадридскаго Правительства; они учредили центральный комитетъ подъ названіемъ совѣщательной военной и финансовой юнты. О состояніи дѣлъ въ Пампелонѣ 1-го ч. въ Байоннѣ еще ничего не знали рѣшительно. Съ одной стороны утверждали, что *Iriarte* не удалось возстановить порядка между бунтовщиками и онъ возвратился въ Тафаллу, съ другой стороны слышно было, что онъ предъ воротами города умерщвленъ собственными солдатами.

— Изъ Сарагоссы отъ 1-го ч. пишутъ: Генераль *Oraa* стоитъ спокойно въ своихъ позиціяхъ при Дарокъ. Въ низменной странѣ чрезвычайная бѣдность; при томъ вездѣ распространились разбойническія шайки. Утверждаютъ, что Карлистскій начальникъ *Кабрера*, который хотѣлъ поправиться значительнымъ транспортомъ денегъ, схваченъ въ Кордонерѣ и разстрѣлянъ. (?)

— Изъ Барцелоны увѣдомляютъ, что начальникъ Англійской эскадры стоящей въ тамошней гавани Г. *Стопфордъ* хотѣлъ занять укрѣпленія Атарасану и Монжуи, равно какъ и крѣпость, но мѣстное

xelli, уdadzą się pod Compiègne. Słychać także, iż za powrotemъ zpod Compiègne, urzędowie będą ogłoszono o ciąży Xiężny *Orleañskiej*. Xiężę *Orléans* ze swą małżonką dnia 9 t. m. wyjeżdżają do Saint-Quentin.

— Xiężę *Némours* wczora o pół do 12-tej zrana, w towarzystwie swychъ Adjutantówъ wyjechał do Tulonu, a ztamtąd uda się do Algieru.

— Dnia 16 t. m. po południu na wojennymъ okręcie *Herkules*, Xiężę *Joinville* przybył do Gibraltaru. Wkrótce ztamtąd uda się do Tangeru, a potem do Teneryffy.

— Cesarско-Rossyyski Poseł Hrabia *Pahlen*, wczora powrócił tu przez Frankfort nad Menem.

— P. *Guizot* od kilku dni znowu jest w Paryżu. Panna *Thiers* oczekują na dzień 15-ty.

— Odmienna pogoda, jako też i nadzwyczajne używanie świeżych, może być niedożytychъ owoców, były przyczyną, iż przed kilką dniami wielu zachorowało na cholere. Kiedy wielu wojskowychъ dostało tej choroby, z rozkazu Jenerała dywizyi uczyniono badanie, i, na nieszczęście, wszyscy medycy przypisują zjawienie się choroby tej i owej przyczynie, a nawet niepomiarowanemu użyciu trunkówъ gorącychъ. Z tego powodu Dowódzcy korpusówъ otrzymali rozkazъ, ażeby pilnowali sobie podwładnych, i wszystkich, którzy okażą się winnymi w niewstrzeżliwości, powinni brać pod areszt do koszar.

— Dnia 1 t. m. umarło w Marsylii z cholery 66 osób, — dowód, że choroba coraz jeszcze wzrasta. Z przyczyny nieustannego wynasania się mieszkanców, co jest skutkiemъ obawy zarazy, ledwo pozostało teraz w Marsylii 60,000 ludności. Epidemia zdaje się teraz grassować w okręgu Aix.

— *Eclaircur de la Méditerranée* pod d. 1 t. m. donosi, że z Tulonu wypłynęły dwa okręty z rozkazemъ do dywizyi morskiej *Lalande*, ażeby udała się do Port-Vendres, dla przewiezienia ztamtąd 5,000 ludzi do Bony.

Dnia 7.

Zawczora powrócił Król do miasta, przez półczwartą godziny był obecnymъ na Radzie Ministrów, dawał prywatne posłuchanie Rossyyskiemu Posłowi Hrabie *Pahlen*, który nie dawno tu powrócił, i o godzinie 6 powrócił do St. Cloud. Wczora Król był w Tuilleryach, pracował z Ministrami skarbu i marynarki, i o godzinie 4-ey odwiedził Muzeum.

— Gazeta *Toulonnais* pod dniemъ 3 donosi: „Przygotowania na wyprawę do Konstantyny wydały się z przywozu wielu potrzebъ obozowychъ i z codziennychъ transportówъ amunicyi i t. d. Dwa albo trzy okręty przewozowe, stojące tu w porcie, poptłynęły do Port-Vendres, dla zabrania ztamtądъ jednego półku z dywizyi *Pireneow* Wschodnichъ; w Marsylii najęto wiele okrętówъ kupieckich, dla przewożenia armii do Bony. Cała kolonna wyprawy będzie się składała z 15,000 piechoty i 1,500 jazdy. Zresztą, chociażby z największą szybkością działano; zaledwo armia ku końcowi Września będzie mogła wyruszyć w pole; pozostaje tylko życzyć, ażeby w ówczasъ pogoda nie stanęła na przeszkodzie.”

— Biuletynъ o cholерze w Marsylii pod dniemъ 2, wykazuje, że liczba umarłychъ w przeciągu ostatnichъ 24 godzin, wynosi 64 osób. Zараза zjawiła się teraz i w Digne; wielka jest obawa, ażeby się cholera nie rozszerzyła w całej Pruwancyi.

— Podługъ listu z Bayonny pod d. 1 t. m., zdaje się że miasta: Bilbao, Santander, Vittoria i Logroño, poszły za przykłademъ Pampelony i ogłosiły się niepodległemi Rządowi Mадрыickiemu; ustanowiono tamъ Komitet, środkowy pod nazwaniemъ wojenno-skarbowey junty radzącey O stanie rzeczy w Pampelonie d. 1 b. m. nie jeszcze pewnego w Bayonnie nie wiadano. Z jednej strony mówiono, że *Iriarte* nie zdołałъ przywrócić porządku między burzycielami i powrócił do Tafalli, z drugiej strony słychać było, iż przed bramą miasta zostałъ zamordowany przez swoichъ żołnierzy.

— Z Saragossy pod dniemъ 1 donoszą: Jenerał *Oraa* stoi spokojnie w swoichъ pozycjachъ pod Daroca; w niższychъ krajachъ nadzwyczajne panuje ubóstwo, a przytémъ rozmnożyły się wszędzie kupcy zbójców. Zapewniają, iż dowódzca Karolistowski *Cabrera*, który chciałъ zabrać znaczny transportъ pieniędzy, zostałъ schwytany pod Cordonero i tamъ rozstrzelany. (?)

— Donoszą z Barcellony, że dowódzca Angielskiej eskadry, stojącej w tamecznymъ porcie, P. *Stopfort*, chciałъ zająć warownią Atarazanas i Monjoui, jako też i twierdzę, ale Zwierzchność miejscowa na to nie przy-

начальство на это не согласилось. Национальная гвардія назначила 10 депутатовъ къ Генералъ-Капитану просить его, чтобы предоставилъ въ ихъ распоряженіе эти укрѣпленія и цитадель; юнта изъявила на то свое согласіе и кажется охотно противится требованіямъ Англичанъ.

8-го Сентября.

Король собиралъ вчера въ Ст. Клу Совѣтъ Министровъ. Королева съ Принцессами *Марією* и *Клементиною* ѣздила для прогулки въ Нѣльи.

— Вчера получены здѣсь три слѣдующія телеграфическія депеши съ Испанскихъ границъ: „*Перпиньянъ 4 Сентября вѣчеромъ*. Баронъ *Мееръ* прибывшій 31 ч. пр. м. въ Фигеру для наказанія артиллеристовъ за возмущеніе, 3-го ч. съ своею колонною отправился отсюда въ Герону.“ *) — „*Байонна 6 Сент. въ 2 часа по полудни*. Положеніе Пампелоны 3-го ч. было тоже самое. 1-го ч. въ Люмбьерѣ было движеніе, впрочемъ безпорядковъ не было. *Эспартеро* 1-го ч. прибылъ въ Дароку и соединился съ *Ораа* для преслѣдованія непріятеля по направленію въ Каламоху. Онъ сложилъ съ себя званіе Военнаго Министра и его мѣсто заступилъ Генералъ *Санъ-Мигуэль* (давно извѣстный). Маркизь *Ласъ-Амарилласъ* на пути изъ Мадрита въ Парижъ сюда прибылъ.“ — „*Байонна, 6 Сентября въ 5 час. вѣчера*. Вице-Прфектъ къ Министру Внутреннихъ Дѣлъ: Королева Португальская 24 ч. благополучно разрѣшилась отъ бремени Принцемъ. 25 ч. Маршалъ *Сальданья* прибылъ въ Лиссабонъ и возстановилъ хартію *Донъ-Педро*. Португальская дивизія (находящаяся въ Испаніи) объявила сію хартію въ области Саламанхи и проложила путь въ Португалію. Генералъ *Виго* 27-го ч. выступилъ противъ Генерала *Царіатеги*, который занялъ Соласъ. Провинціи Сорія и Бургосъ съ прилежащими къ нимъ округами, объявлены въ осадномъ положеніи.“ **) (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 26-го Августа.

Новымъ воротамъ въ Гиде-Паркъ, открытымъ самою Королевою 21 ч. с. м. дали названіе *Викторіи*.

— Г. *Эдгекомбъ*, назначенъ Англійскимъ Повѣренымъ въ дѣлахъ при Швейцарскомъ союзѣ.

— Получены здѣсь письма изъ Константинополя отъ 7 Августа, по которымъ уже возвратился туда Прусской Посланникъ Баронъ *Кенигсмаркъ*. Султанъ послалъ повелѣнія Баши Айдику, чтобы онъ сопровождалъ Австрійскаго Эрцъ-Герцога *Іоанна*, въ путешествіи его изъ Вознесенска въ Константинополь.

— Доносятъ изъ *Вера-Круцъ*, что недоумѣнія между Мексикою и Соединенными Штатами Сѣверной Америки, совершенно устранены. — Последнія извѣстія изъ Тексаса, не были благоприятны для этой страны. Войско распущено, для того, чтобы предупредить произвольное разсѣянiе онаго. Правленіе Генерала *Гаустона* исправилось; недоставало совершенно нужныхъ доходовъ и небыло никакихъ пособій для издержекъ. (G.C.)

5-го Сентября.

Ея Величество Королева въ послѣдніе дни нѣсколько разъ выѣзжала на конѣ съ Королемъ и Королевою Белгійскими, Герцогомъ *Кентскимъ* и большою свитою. Въ одну изъ такихъ прогулокъ, въ прошлую пятницу удовольствіе Королевы и Ея высокихъ гостей едва не кончилось печально. Конь подъ Королевою Белгійскою испугался отъ нечаяннаго вихря; къ счастью подлѣхали двое изъ свиты и удержали коня, такъ, что Королева съ ужасомъ соскочила съ него.

— Князь и Княгиня *Гагарины* съ фамиліею и свитою третьяго дня прибыли сюда изъ С. Петербурга.

— *Іосифъ Бонапарте* на долго нанялъ для себя квартиру въ Брегингамскомъ паркѣ при Левсгаллѣ.

— По извѣстіямъ изъ Гибралтара отъ 21 Августа, Принцъ *Жоанвильскій* 17 ч. прибылъ туда съ командирами кораблей: *Геркулесъ*, *Ифигенія*, *Фаворитъ* и *Сильфа*. Британскій Губернаторъ угостилъ его блистательно.

— Король и Королева Белгійскіе въ слѣдующее Воскресеніе сядутъ на пароходъ *Фиребрандъ* въ Рамсгатъ и потомъ отправятся въ Сенклу.

— Догадываются, что Маркизь *Кланрикардъ* будетъ на мѣсто Графа *Дуреама* Посланникомъ въ С. Петербургъ.

*) Объ этомъ возмущеніи до сихъ поръ ничего не было извѣстно.

**) Последняя депеша, сколь бы ни было вѣрно ея содержаніе, ложно показывается дни, потому что въ извѣстіяхъ полученныхъ чрезъ Лондонъ изъ Лиссабона до 28 Августа ни слова не сказано ни о разрѣшеніи отъ бремени Королевы, ни о вступленіи Маршала *Сальданья* въ сію столицу.

стала. Гвардія народова wysłata 10 deputowanych do Jeneralnego Kapitana, prosząc, ażeby oddał pod ich rozporządzenie te warownie i cytadellę; junta oświadczyła na to swe zgodzenie się, i zdaje się chętnie sprzeciwiać żądaniomъ Anglików.

Дня 8-го.

Крól zebrał wczora w St. Cloud Radę Ministrów. Królowa z Xiężniczkami *Maryą* i *Klementyną* przejeżdżały się do Neuilly.

— Otrzymaliśmy tu wczora od granic hiszpańskich następujące trzy depeze: „*Bayonna, 4 Września wieczoremъ* Baron *Meer*, który d. 31 z. m. przybył do Figueras dla ukarania artyllerzystów za rozruchy, dnia 3 ze swoją kolumną udał się ztamtąd do Herone.“ *) — „*Bayonna, 6 Września o godzinie 2 z południa*. Stan Pampelony dnia 3 był tenże sam. Dnia 1 w Lumbier było wszystko w poruszeniu, zresztą zaburzenia nie było. *Espartero* dnia 1 przybył do Daroca i połączył się z Jenerałem *Oraa*, dla ścigania nieprzyjaciela w kierunku Calapacha. Ten pierwszy złożył urząd Ministra wojny, a jego miejsce zastąpił Jenerał *San-Miguel* (od dawna już znajomy). Margrabia *Las Amarillas* drogą z Madrytu przybył do Paryża.“ — „*Bayonna, 6 Września o godzinie 5 wieczoremъ*. Vice-Prezydent do Ministra spraw wewnętrznych: Królowa Portugalska dnia 24 szczęśliwie została rozwiązana z ciąży i powiła Xięcia. Dnia 25 Marszałek *Saldanha* przybył do Lisbony i przywrócił ustawę *Don Pedra*. Dywizya Portugalska (znajdująca się w Hiszpanii) ogłosiła tę ustawę w obwodzie Salamancha i ciągnęła do Portugalii. Jenerał *Vigo* dnia 27-go wyszedł przeciwko Jenerałowi *Zariateguy*, który zajął Solas. Prowincye Sorria i Burgos z należącemi do nich okręgami, zostały ogłoszone za bęące w stanie blokady.“ **) (A.P.S.Z.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондън, дня 26-го Сіерпня.

Новей брамѣ въ Hyde Park, którą Królowa d. 21 b. m. sama otworzyła, dano nazwę Wiktorii.

— Pan *Edgecombe*, został mianowany sprawującym interesami Anglii przy związku Szwaycarskim.

— Otrzymano tu listy ze Stambułu daty 7 Sierpnia, podługъ których, powrócił tam już Poseł Pruski Hr. *Königsmark*. Sułtanъ posłałъ rozkazъ Baszy *Aidimu*, ażeby towarzyszyłъ Austr. Arcy-Xięciu *Janowi*, w podróży zъ Woznesieńska do Stambułu.

— Donoszą zъ Vera-Cruz, że nieporozumienia między Meksykiem a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, są już zupełnie załatwione. — Ostatnie doniesienia zъ Texas, nie były dla kraju tego pomyślne. Wojsko zostało rozpuszczone, a to dla tego, żeby uprzedzić dowolne tegoż rozeyście się. Rządy Jenerała *Hauston*, niepodobaty się; brakowało zupełnie potrzebnychъ funduszów i nie miano żadnychъ źródełъ zamożności. (G.C.)

5-го Września.

Królowa Jey Mość w ostatnichъ dniachъ wyjeżdżała kilka razy konno, w towarzystwie Króla i Królowey Belgów, Xięcia *Kent* i wielkiego orszaku. Podczasъ jednej zъ tychъ przejażdżekъ, w przeszły piątekъ przyjemność Królowey i dostojnychъ jey gości tylko co się smutnie niezakończyła. Koń pod Królową Belgów ułakł się nagłego wicheru: szczęściemъ podbiegło dwóchъ zъ orszaku i zatrzymali konia, takъ, iż Królowa przelękniona zeskoczyła na ziemię.

— Xiążę i Xiężna *Gagarinowie* z rodziną i orszakiem, zawczora przybyli tu z St. Petersburga.

— *Józefъ Buonaparte* na długi czasъ najął dla siebie mieszkanie w parku Brettenham przy Lawshall.

— Podługъ wiadomości zъ Gibraltaru pod dnemъ 21 Sierpnia, Xiążę *Joinville* d. 17 przybył tam z dowódcami okrętów: *Herkules*, *Iphigenie*, *Favorite* i *Sylphe*. Angielski Wielkorządca wspaniale go przyjął.

— Król i Królowa Belgów w następną Niedzielę wsiądą na statekъ parowy *Firebrand* w Ramsgate, z kąd udadzą się do St. Cloud.

— Wnioskują, iż Margrabia *Clanricarde* będzie na miejscu Hrabiego *Durham* Posłem w St. Petersburgu.

*) Dotychczas o témъ zaburzeniu nie było wiadomo.

**) Ostatnia depesza, jakkolwiek iey treść byłaby prawdziwą, fałszywie atoli wymienia daty, gdyż w wiadomościachъ przezъ Londynъ otrzymanychъ zъ Lisbony, nie powiedziano ani słowa o rozwiązaniu ciąży Królowey, ani o weyściu Marszałka *Saldanha* do tej stolicy.

